

Conceptnotulen Statenvergadering van 1 december 2021

INHOUDSOPGAVE

Notulen 1 december 2021

1	Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda	6
2	Afscheid commissaris van de Koning J.W. Remkes	6
3	Installatie van de nieuwe commissaris van de Koning E.G.M. Roemer	16
4	Sluiting	28

**Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van
1 december 2021**

Voorzitter

Frische, drs. G.H.C.

Statengriffier

Pregled, mr. A.O.J.

Leden

Partij

Aanwezig:

Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.
Bastiaans, L.H.
Berghorst, mevrouw mr. A.
Bijnen, H.M. van
Caldenberg, M. van
Claassen, drs. R.A.B.
Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.
Driessen, R.B.
Ernst, R.A.M.M.
Franssen, R.J.H.
Frische, drs. G.H.C.
Geraats, J.M.L.
Heldens, ing.T.M.
Ijpelaar, W.A.J.
Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.
Jetten, mevrouw T.G.M.
Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.
Kuntzelaers, J.J.M.
Linden, H.M.V. van der
Lodewijks, drs. A.J.V.C.
Loomans, ir. P.J.M.
Megens, B.J.M.H.
Mertens, mevrouw mr. K.G.M.
Meziani, A.
Nijskens, H.L.M.
Palmen, BBA, mevrouw E.C.C.
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.
Reuser, J.A.A.M.
Schuuring, mevrouw E.A.
Smeets, B.B.P.M.
Straus, mevrouw drs. K.C.J.
Thewissen, drs. M.W.
Vaessen, L.A.P.
Valk, MCDM, ing. R.E. van der
Wageningen, ir. J. van
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.
Westen, bc O.D.
Westhoff, ir. R.J.H.
Wolters Gregório, J.

CDA
VVD
PvdA
PVV
SP
PVV
CDA
Forum voor Democratie
PVV
LOKAAL-LIMBURG
CDA
CDA
VVD
CDA
D66
GroenLinks
PVV
PvdA
LOKAAL-LIMBURG
VVD
Partij voor de Dieren
PVV
GroenLinks
CDA
VVD
CDA
Partij voor de Dieren
SVL
PvdA
SVL
VVD
SVL
D66
SP
D66
CDA
GroenLinks
Forum voor Democratie
SP

Afwezig

Baneke, P.D.
Bosch, M.Th.
Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.
Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.
Hermans, L.J.
Kerseboom, mevrouw dr. S.
Vincken, drs. N.J.H.M.
Voncken-Janssen, mevrouw ing. I.D.A.M.

GroenLinks
PVV
SP
50PLUS
PVV
Forum voor Democratie
SVL
CDA

Het college van Gedeputeerde Staten

Gaans-Gijbels, M.W.A. van
Gabriëls, G.J.W.
Roefs, mevrouw C.W.J.M.
Roemer, E.G.M.
Roest, A.G.M.
Satijn, S.H.M.
Toorenburg, mevrouw M.M. van

Overige aanwezigen

Penn- te Strake, mevrouw J.M.
Polman, J.M.M.
Remkes J.W.

1 **Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda**

De vicevoorzitter: Dames en heren ik open de vergadering en ik verzoek u allen te gaan staan. Aan het begin van deze vergadering waarin wij samenkomen om de belangen van de Provincie Limburg en haar inwoners te dienen, spreken wij de hoop uit dat onze arbeid vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met de juiste waardering voor elkaars mening. Dat is onze bede aan God of aan elkaar. Gaat u zitten.

2 **Afscheid commissaris van de Koning J.W. Remkes**

De vicevoorzitter: Ik ga met u naar agendapunt 2 van deze vergadering. Dat betreft het vaststellen van de agenda. Mag ik met u constateren dat de agenda zoals die voorligt wordt vastgesteld? Dat is geval. Geachte leden van Provinciale Staten, geachte leden van Gedeputeerde Staten, geachte aanwezigen, ik heet u vandaag van harte welkom op deze buitengewone Statenvergadering. Graag wil ik u als eerste schetsen hoe deze buitengewone Statenvergadering eruit zal zien. We zullen de vergadering opdelen in twee delen. Tijdens het eerste deel van de vergadering zullen wij op gepaste wijze afscheid nemen van waarnemend Gouverneur Remkes. Na dit gedeelte zal een korte schorsing plaatsvinden waarbij ik u zou willen verzoeken op uw plaatsen te blijven zitten. In het tweede gedeelte van de vergadering zullen wij de heer Roemer installeren als nieuwe Gouverneur van Limburg. Daar we te maken hebben met coronaomstandigheden, u wel bekend, hebben we de vergadering op meerdere punten moeten versoberen. Bezoekend publiek is met uitzondering van enkele genodigden helaas niet toegestaan en ook enkele collega's kunnen er vanwege de coronabeperkingen niet bij zijn. De vergadering is voor alle geïnteresseerden wel live te volgen via onze livestream die wordt uitgezonden via de kanalen van de Provincie Limburg en via de Limburger NL1. Zoals u reeds heeft kunnen zien zit iedereen vandaag met inachtneming van de anderhalve meter uit elkaar. Daarnaast vraag ik u om de basismaatregelen in acht te nemen en bij verplaatsingen een mondkapje te dragen. Gezien het bijzondere karakter van deze vergadering is er veel pers aanwezig. Deze heeft plaatsgenomen op het balkon en op de tribune. Tevens is er een interne cameraman en een fotograaf aanwezig. Zij zullen op gepaste afstand foto's en beelden maken in de Statenzaal. Dan heb ik nog enkele huishoudelijke mededelingen. We hebben vandaag afmeldingen ontvangen van mevrouw Claessens-Schepers, mevrouw Fischer-Otten, mevrouw Kerseboom, mevrouw Voncken-Janssen, de heer Bosch, de heer Hermans en de heer Vincken.

Dat allemaal gezegd hebbende zou ik graag de bodes willen vragen om de oud-Gouverneur en zijn partner, mevrouw Pinkster, naar binnen te geleiden.

Geachte heer Remkes, geachte mevrouw Pinkster, ik wil u beiden hartelijk welkom heten bij deze bijzondere PS-vergadering die in dit gedeelte van de vergadering in het teken staat van uw afscheid als Gouverneur van Limburg. Welkom in deze zaal gelegen aan de mooie Maas. Tevens wil ik een speciaal woord van welkom uitspreken richting de genodigden op de tribune te weten voormalig Gouverneur Bovens, voormalig Gouverneur Frissen en een woord van welkom aan de plaatsvervangend doyen van de Commissarissenkring, de heer Polman. En tot slot de voorzitters van beide veiligheidsregio's, mevrouw Penn-te Strake en de heer Scholten.

Beste mijnheer Remkes, beste mevrouw Pinkster, normaal gesproken zou ik deze toespraak moeten starten met geachte Gouverneur maar dat zou vreemd zijn aangezien uw waarnemend

Gouverneurschap van Limburg afgelopen nacht om twaalf uur formeel geëindigd is. Vanaf dat moment mag u zich scharen in een rij van een groot aantal illustere voorgangers. Het is vandaag exact zeven en een halve maand geleden dat de minister van BZK ons in deze zelfde zaal mededeelde dat de ministerraad die ochtend had belloten u te benoemen tot waarnemend Gouverneur van onze mooie provincie. Een zwaargewicht, in natuurlijke zin uiteraard, die door Den Haag is gevraagd om in Limburg een stevige klus op zich te nemen. Want bij uw komst naar Limburg was er allesbehalve sprake van een gespreid bedje waar even op de winkel moest worden gepast. Uw decennialange carrière, bestuurlijke carrière als Statenlid, Gedeputeerde, commissaris van de Koning, burgemeester en minister, in combinatie met uw leeftijd, zou kunnen suggereren dat u in bestuurlijk Nederland alles wel een keer gezien of gedaan zou hebben. Niets bleek echter minder waar. Verstoorde verhoudingen en onvoldoende politiek draagvlak om tot een reguliere meerderheidscoalitie te komen was hetgeen u vanaf dag een ten deel viel. En hoewel functioneren als eenhoofd en daarmee allesbeslissend bestuursorgaan van buitenaf wellicht aantrekkelijk zou kunnen lijken was de praktijk verre van ideaal. Een uitdaging die zich in provincieland nog niet eerder had voorgedaan en daarmee ook onontgonnen terrein was. En zoals u zelf aangaf, een situatie die zo spoedig als mogelijk beëindigd moest worden. Uw eerste uitdaging was dan ook om zo snel mogelijk te komen tot de voordracht van een team van Gedeputeerden dat zou kunnen rekenen op voldoende draagvlak binnen de Staten. Een aantal overleggen met de fractievoorzitters volgde om het draagvlak voor eventueel kandidaat-Gedeputeerden te peilen. Nou ja, overleggen. Als ouder, zoals velen hier in de zaal, was het vooral de associatie met de bekende tienminutengesprekken op de basisschool. En dat kenmerkt niet alleen uw korte Gouverneurschap in Limburg, maar vooral ook uw bestuursstijl. Geen langetermijnrelaties opbouwen, maar vooral zakelijk werken aan en voor het belang van Limburg in het licht van de opdracht van de minister. En, na tijdens mijn eerste tienminutengesprek mijn mond en keel behoorlijk te hebben verbrand aan de koffie die spoorlags opgedronken moest worden, heb ik het bij de volgende overleggen maar bij een glas water gehouden. Naast de Gouverneur van de korte overleggen zult u ook de geschiedenis ingaan als de Gouverneur met de meeste balkonscenes. Niet omdat u er genoeg in zou scheppen om ieder uur te wuiven naar de passerende toeristen op de rondvaartboten van Stiphout, maar om even onder het genot van een zelfgedraaide sigaret met uitzicht op de Maas te reflecteren en wellicht af en toe ook te relativiseren. Een volgende, niet eerder vertoonde, gebeurtenis in uw bestuurlijke carrière was van geheel andere aard. De watersnood die onze provincie in de maand juli trof was van ongekende impact op Limburg en haar bevolking. En naast de bekende, daadkrachtige en zakelijke Statenvoorzitter en Rijksheer Remkes zagen we toen ook een andere, een minder vertoonde kant van u. De oprecht betrokken en empathische Remkes richtte een aantal zwaar getroffen burgers van onder meer Valkenburg aan de Geul. En alsof de opdracht in Limburg niet zwaar genoeg was, kwam daar ook nog een bijzonder verzoek van de Tweede Kamer bij. De eervolle, maar ook buitengewoon complexe, vraag om het informateurschap van de vastgelopen formatiegesprekken over te nemen met als doel te komen tot een nieuwe regeringscoalitie. Wij hebben in de media begrepen dat er tijdens de formatiebesprekingen in Den Haag inmiddels is opgevallen dat uw inslag als gevolg van uw tijdelijk verblijf in Limburg wat bourgondischer zou zijn geworden en als chauvinistische zuiderling durf ik dan ook te stellen dat je als rechtgeaarde Groninger geen mooier compliment kunt krijgen. Een tweetal zware klussen waar menig een al voor een van beide klussen zou bedanken heeft u de afgelopen maanden gecombineerd. Ik spreek de hoop uit dat na uw afronding van uw tijdelijke Gouverneurschap er ook op korte termijn een succesvol einde komt aan uw informateurschap zodat u wellicht onder het genot van een borrel onder de kerstboom in het mooie Groningen kunt reflecteren op een bijzonder jaar. Een jaar waarvan u in januari niet kon inschatten dat het zou lopen zoals het is

gelopen. En over de toekomst, ach laten we daar maar geen voorspellingen over doen. Ik denk dat er weinig mensen in deze zaal geld zouden zetten op de vraag of u nu wel of niet fulltime van uw pensioen zult gaan genieten. Een ding heb ik de afgelopen decennia wel geleerd, in de politiek blijf je elkaar tegenkomen. Voordat ik de laatste keer het woord richt tot onze voormalige Gouverneur wil ik graag enkele woorden richten tot mevrouw Pinkster. Daar waar er voor uw man net een einde leek te zijn gekomen aan een lange, fulltime bestuurlijke carrière en er ook ruimte leek te komen voor andere zaken die belangrijk zijn in het leven kwam er opnieuw die roep uit Den Haag. Uw Johan was nodig in Limburg. Niet aan de andere kant van de wereld maar in ieder geval wel aan de andere kant van Nederland en vooral weer heel erg ver weg van Groningen. Ik heb begrepen dat u van de nood zelf ook maar een deugd heeft gemaakt door af en toe in de weekenden af te reizen naar het mooie Limburg. We hopen dat de geneugten van het bourgondische Limburg het uitlenen van uw echtgenoot aan Limburg iets hebben kunnen verzachten en om in het hoge noorden langzaam een beetje af te kunnen kicken van het bourgondische Limburg zetten we dat graag kracht door u een pakket met heerlijke Limburgse streekproducten aan te bieden. Tijdens de afscheidsbijeenkomst als commissaris van de Koning in Noord-Holland heeft u zich laten ontvallen dat vakantievieren er niet gelijk in zou zitten, er moesten nog heel wat papieren thuis worden opgeruimd. Heel veel papieren. En nu is het publiek geheim dat uw man na zijn vertrek in Noord-Holland bepaald niet stil heeft gezeten en de vraag die dan ook nog steeds boven de markt blijft hangen is of die papieren inmiddels wel zijn opgeruimd? Het blijft voor ons een vraag, voor u een weet maar ik zie u nee schudden dus het is duidelijk wat er in januari moet gaan gebeuren. Ik wens u in ieder geval de komende jaren heel veel geluk, gezondheid, voorspoed toe, alsook de mooie reizen en gezamenlijke fietstochten waar u eind 2018 al naar uitkeek. En mocht Den Haag toch nog een aller-, allerlaatste keer een beroep doen op uw echtgenoot omdat er echt niemand anders is om de klus te klaren dan hoop en vertrouw ik erop dat u er samen weer zult uitkomen.

Limburg zegt adieu tegen een bestuurlijke duizendpoot. De zelfverklaarde loodgieter uit Groningen die Limburg kwam helpen toen we er zelf even niet meer uitkwamen. In iedere functie die u de afgelopen decennia heeft bekleed, heeft u ervaringen er herinneringen opgedaan die uw bestuurlijke rugzak gevuld hebben. Dat zal ook voor uw klus in Limburg het geval zijn. En ondanks het feit dat u sommige herinneringen wellicht heel diep in uw rugzak weg zult zullen stoppen, hoop ik dat u in de korte periode van uw waarnemend Gouverneurschap ook herinneringen heeft opgedaan die u blijft koesteren. U kwam met een bestuurlijke loodgieterstas vol ervaring naar Limburg toe en we laten u niet met lege handen terugkeren naar Groningen. Namens Provinciale Staten mag ik u een kunstwerk in de vorm gouache aanbieden van de Limburgse kunstenaar Guus van Eck. Een vergezicht vanaf het terras van uw Gouverneurskamer. In het werk komen vele elementen terug. De balkonscenes uiteraard, de mooie Moeder Maas die ons deze zomer zo onaangenaam verraste, een kenmerkend zicht op Limburg van boven naar beneden met de grote steden en in de verte zicht op Den Haag en op de Martinatoren van Groningen als symbool voor ruim vier uur woon-werkverkeer enkele reis. Natuurlijk ook de Nederlandse vlag die ineens begon te wapperen bij het Gouvernement en dat alles samengevat in het woord gruuuts, dat, zoals u weet inmiddels, trots betekent. En tot slot heel subtiel en vooral om het helemaal persoonlijk te maken in een hoekje op uw balkon het symbolische asbakje. Johan Remkes bedankt en tot ziens, heel graag ook weer in Limburg.

Mag ik de bodes verzoeken om het doek te heffen zodat u het schilderij kunt bewonderen. Ik geef nu graag het woord aan mevrouw Van Toorenburg die namens het College van Gedeputeerde Staten het woord zal voeren. Mevrouw Van Toorenburg.

Gedeputeerde Van Toorenborg: Geachte aanwezigen, maar gegroet ook zeker iedereen die hier vanavond helaas op enige afstand heel nabij is. Leden van Provinciale Staten, Johan en ook heel fijn Nicolette, u was al een paar keer hier maar het is wel heel prettig om ook de afronding mee te mogen maken. De afronding van het waarnemend Gouverneurschap. En dat was toch echt een term waar u aan heeft moeten wennen, Gouverneur een hele andere duiding. Ik ga toch in de jij-vorm door, ook omdat je me daar toestemming voor gegeven hebt. Want je hebt ruim een halfjaar zo ontzettend je best gedaan in Limburg en dan word je gewoon op de laatste dag nog gestraft met allerlei afscheidsspeeches. We maken er geen lijdensweg van heus. We weten best dat je stiekem zachtjes was weggeslopen na vooral eerst het personeel te hebben bedankt, maar zo doen we dat niet. Zeker niet hier in het zuiden. Er zijn ons al genoeg hele mooie momenten door de neus geboord. Wij willen vandaag toch echt van de gelegenheid gebruikmaken om uit te spreken dat het een eer was met jou te mogen werken. Dat geldt voor heel veel mensen, zo viel ook de afgelopen dagen op. Van alle kanten is gerefereerd aan jouw afscheid. En iedereen sprak heel lovende woorden. En wij als Gedeputeerde Staten hebben niet alleen als mogen laven aan al jouw kennis en rijke ervaring maar hebben ook echt mogen genieten van jouw oprechte betrokkenheid. Waarnemers, het werd al even gezegd, passen nog weleens op de winkel, maar jij niet. Een man met een missie, een visie en serieuze overpeinzingen. Zelfs gisteren nog toen we nog even de waarschuwing meekregen dat we toch echt goed na moeten denken over de verhouding en de balans tussen economie en natuur. Vanaf dag een heb jij echt je schouders eronder gezet om eerst heel only the lonely en hoe heb je dat gedaan? En na een aantal maanden samen met ons onze mooie provincie te mogen besturen onder het zeer kritische oog van deze Provinciale Staten. En als je het iets te gortig werd, liet je dat beslist merken. Vaderlijk, maar ook gedecideerd. Maar juist omdat jij op alle niveaus volksvertegenwoordiger en bestuurder bent geweest, weet jij ware tegenspraak in het debat op waarde te schatten. Ieders inbreng doet ertoe. Zo hebben we je zeker achter de schermen leren kennen. Aan de GS-tafel moesten wij natuurlijk even wennen aan onze nieuwe rol en we hebben ons telkens steeds uitgenodigd gevoeld om te leren, om te onderzoeken, om een mening te vormen. We moesten daar echt in groeien en daar heb jij ons bij geholpen. Altijd beschikbaar, altijd heel goed voorbereid, aandachtig luisterend, meedenkend, constructief. Helemaal nooit een houding van been there, done that, integendeel. Ook dat is integriteit. Het is misschien een aspect wat in al het geweld rondom dit thema minder aandacht krijgt maar het is niet minder wezenlijk. Altijd een open mind houden. Oog hebben voor in de inzichten en de zorgen van anderen.

We mogen ons ook echt in onze handen knijpen dat jij in ons midden was tijdens de watersnood. Het oog voor de mensen, heel dichtbij maar wist jij ook meteen naar Den Haag heel effectief te opereren. Deze ramp was er een van nationale proporties en daar wist jij iedereen direct van te overtuigen. En het was ook heel erg mooi om te zien hoe jij mensen, burgemeesters, ook deskundige ambtenaren direct in positie wist te brengen om het verschil te maken. Niet zozeer delegerend maar juist ruimte gevend. Als een coach die feilloos aanvoelt wie waar op welk moment nodig is. En natuurlijk, we zijn er nog lang niet, maar dat ligt in ieder geval niet aan jou. Maar jij hoefde niet te shinen. Je deed gewoon wat nodig was. Alleen iemand met echt gezag kan zo bescheiden en daadkrachtig tegelijk zijn. Laat iedereen hier een voorbeeld aan nemen. En over daadkracht gesproken, het was echt indrukwekkend om te mogen ervaren hoe effectief jij buiten de provincie de belangen van Limburg zo goed wist te behartigen. We hadden soms niet eens in de gaten welk mapje in de tas zat. Of het nou ging over de Maaslijn, buisleidingen, de Einstein-telescoop, blijft overigens een giller dat in Den Haag iedereen van dat laatste inmiddels wel gehoord heeft, maar in heel verschillende versies. We horen

over de Einstein-horoscoop, de Einstein-stethoscoop. Ik weet niet wat je allemaal tegen iedereen gezegd hebt, maar iedereen heeft er de mond van vol. En we begrijpen echt wel waarom Den Haag opnieuw bij jou uitkwam. Iemand heel nabij bij jou vroeg mij ter voorbereiding op een onderhoud in deze formatieonderhandelingen met jou, wat voor man is die Remkes eigenlijk? Wat kan ik van hem verwachten? Wederkerigheid heb ik geantwoord. Je krijgt precies terug wat je geeft. Geef je alle vertrouwen, dan krijg je alle vertrouwen terug. Durf je kwetsbaar te zijn, word je nooit afgestraft. Wat voor man je tegenover je krijgt, heb je zelf in de hand. Zo hebben wij jou namelijk leren kennen en we moeten weer zonder je verder, maar jouw inzet, betrokkenheid en daadkracht gunnen we iedereen. Heel erg veel dank en het ga je goed.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Van Toorenburg. En naast Provinciale Staten en naast Gedeputeerde Staten heeft u als Rijksheer ook intensief gewerkt met de burgemeesters in Limburg, met de veiligheidsregio's en ik blij dat wij mevrouw Penn-te Strake, de burgemeester van Maastricht en de voorzitter van de Veiligheidsregio-Zuid bereid hebben gevonden om ook een afscheidswoord tot u te richten. Mevrouw Penn-te Strake aan u het woord.

Mevrouw Penn-te Strake: Voorzitter, leden van de Provinciale Staten, leden van Gedeputeerde Staten, beste Johan, beste Nicolette. Ik zeg het maar, we kennen elkaar niet maar ik neem aan dat dat goed is. Er gaat natuurlijk niets boven Groningen, dat weten we, maar er gaat ook niets boven Johan Remkes. Dat wilden we graag even vertellen want probeer daar maar eens bovenuit te komen. En dan kun je kijken naar zijn lengte, dat is zelfs Joseph Luns met zijn 1.96 meter niet gelukt, maar het gaat natuurlijk niet alleen om het postuur het gaat vooral om de statuur. Die is wel onovertrefbaar Johan bij jou. Kijk eventjes naar de loopbaan, die is net al even genoemd. 1975 voorzitter van de JOVD en dan eindigt dat hier voorlopig 2021 als Gouverneur van Limburg. Ik zeg voorlopig, want je weet maar nooit wat voor moois er nog uit Hilversum komt, Zwaluwenberg. En trouwens onze Gouverneur, de nieuwe Gouverneur is ook geen kleintje hè, want wij zetten in Limburg nogal hoog in en daar zijn we ook trots op. 46 jaar Johan overheidsdienst en dat is 46 jaar de publieke zaak dienen. Dat kom je niet zo vaak meer tegen vandaag de dag en dat dan mogen afsluiten met een functie waarvan er echt maar één bestaat in Nederland, dat is toch bijzonder. Kijk ministers, daar hebben we een heel kabinetje van, is het al klaar trouwens? Ik vraag iedere keer aan Johan als wij spreken of hij al klaar is met het kabinetje. Ministers daar zitten er verschillende van in het kabinet, commissarissen van de Koning daar zijn er geloof ik elf van, maar van Gouverneurs is er in Nederland maar één. Nu doemt bij gelegenheden als deze altijd de vraag op waar dat nou vandaan komt. Gouverneur, waarom heeft Limburg dan weer anders dan andere provincies een Gouverneur en geen commissaris? Nou loop ik het risico, ik weet het vrijwel zeker dat Theo Bovens me straks gaat afstraffen, want dat is onze historicus en hij betrapt mij altijd op fouten, maar ik ga het toch een keer doen, Theo. Ik heb het namelijk opgezocht en ook gevonden, de officiële benaming Gouverneur is en ik citeer nu: 'in herinnering aan de gecompliceerde status van dit gebied.' Ik heb dit opgezocht, dat moet altijd van de historicus, bij Wikipedia en dat heb ik geplukt onder het hoofdstuk Hertogdom Limburg 1839 tot 1866. Dat is dan toch wel heel aandoenlijk, vind ik, van Wikipedia om te veronderstellen dat het met die gecompliceerde status in 1866 afgelopen was, want zo was het natuurlijk niet. Zo is het nog steeds niet. Beste Johan, jouw periode als Gouverneur was tijdelijk maar ik heb veel met je mogen samenwerken en het leek toch een hele lange tijd. Het voelt toch al alsof wij heel lang hebben samengewerkt. Er is ook heel veel gebeurd, het was ook nooit saai. Er kwamen meerdere dossiers, ik ga ze niet allemaal noemen, we kennen ze, op onze bureaus terecht en daar moesten wij samen in optrekken. Er waren hoofdpijndossiers bij maar er waren ook kansrijke dossiers

bij en kansen die wij samen konden verzilveren met iedereen achter ons voor de provincie. Ik ga ze niet opnoemen, ik mag maar vijf minuten praten maar het ging meestal zo dames en heren: telefoontje, ofwel Johan belde mij of ik belde Johan. Drie zinnen dit is de casus, is dit een goed voorstel? En dan zei de ander, ja prima! Dag. Zo ging het meestal, heel kort. Het is misschien een fout grapje, maar dan ben ik nog niet eens lid van de VVD hè. Zo snel gaat dat dus ook als je geen lid van de VVD bent. Ja, sorry voorzitter. Daarnaast was er natuurlijk altijd corona in onze samenwerkingstijd en in de zomer ook nog eens eventjes de watersnood. Het is net al gezegd, ook door onze voorzitter, veel angst, verdriet en schade en jij was er. Het waren zware dagen voor al die slachtoffers, maar jij was er. Ook daar besteedde je aandacht aan. En ook stond je achter en voor ons als de betrokken burgemeesters plotseling werden overstroomd met groot leed en grote problemen. En jij was er, gewoon als vanzelfsprekend. En jouw bestuurlijke ervaring heeft ons ook toen enorm geholpen. Dat waarderen we zeer. Samenwerking met jou was altijd plezierig en ook inspirerend. En inderdaad, dan stond er een afspraak met een groepje mensen in de agenda voor een uur en dan was het na drie kwartier het ongeveer wel klaar. En dan was het ineens goedemiddag en dan ging hij gewoon de kamer uit. Hè, het uur is nog niet vol maar dat hoeft natuurlijk ook helemaal niet als je met Johan vergadert. Want het is zakelijk, het is duidelijk, het is richtinggevend, het is vertrouwenwekkend en dan hoeft het ook niet langer te zijn. Heel mooi. Jouw focus altijd gericht op de inhoud en met jouw bestuurlijke ervaring zag jij natuurlijk ook heel snel de grote lijnen en dat is belangrijk. En daar hield je ook steeds aan vast. Heel snel schakelen was je kenmerk, want je houdt niet van gedraal. Je hebt ook weinig woorden nodig, dat is fijn. Je bent duidelijk met een paar woorden en dat is een verademing in het openbaar bestuur. Er wordt soms wel eens wat te veel gepraat en te weinig opgelost. En we hebben ook best veel gelachen, want je hebt ook humor en dat is mooi. Ik herinner me ook nog dat ene momentje op het balkon met die asbak, dat we het even hadden over hoe het nou toch kwam dat het zo lang duurde voordat er een kabinet was. Wat we verder hebben gezegd, ga ik nu hier niet delen, maar ik heb wel gelachen. Dat was mooi. Limburg, Johan, is jou heel erg erkentelijk. Je hebt de provincie enorm geholpen. Op het moment dat we die hulp zo dringend nodig hadden, gooide jij als het ware een lijn uit om ons op het droge te trekken. Zo heeft het gevoeld voor ons. En dat deed jij door bestuurlijk ingrijpen waar dat nodig was en je hebt de boel gewoon weer in het gareel gebracht. Maar dat deed je ook door ons een spiegel voor te houden. Dat is ook belangrijk, ons te confronteren met onze zwakheden. Want die zijn er natuurlijk en dat leverde jou ook niet altijd applaus op, maar je deed het. Heel veel dank daarvoor. Een dank die ik mede namens alle andere 30 burgemeesters van deze provincie uitspreek. Jij hebt veel betekend voor het Limburgse burgemeesterskorps. Er ligt nog veel werk te wachten voor je in Hilversum en ik kan me voorstellen dat Wikipedia daar ook in de toekomst het woord gecompliceerd bij zal opschrijven, maar dat zien we dan wel weer. Jouw ervaring in de meest gecompliceerde regio van het land komt goed van pas, denk ik, daar. Heel veel succes. We zwaaien je nu uit. Je klus zit erop maar wij vergeten je niet. Wij vergeten niet wat je voor ons betekent. Dank je wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Penn voor uw mooie woorden. De volgende spreker is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Helaas kon minister Ollongren niet persoonlijk aanwezig zijn bij deze vergadering maar ze heeft wel een persoonlijke boodschap voor Gouverneur Remkes opgenomen in de vorm van een videoboodschap. En in die videoboodschap zit ook een persoonlijke boodschap richting de heer Roemer. En daar het een vergadering is waar een afscheid en een installatie centraal staan, is de heer Roemer op dit moment al elders in het gebouw aanwezig en is hij op die plek de vergadering aan het volgen via een livestream. Vanaf deze plek dan ook een warme groet aan de heer Roemer en de warme woorden van de minister voor de oud-

Gouverneur en de aankomend Gouverneur. Ik zou u allen willen vragen uw blik op het scherm achter mij te werpen.

Minister Ollongren (videoboodschap): Beste Johan, beste Emiel, helaas moet ik jullie op deze manier toespreken en kunnen we elkaar niet de hand schudden. Johan, ik begin met jou. Ik vraag me weleens af, wat Nederland zou moeten zonder Johan Remkes. Je bent alweer bijna 30 jaar werkzaam in het openbaar bestuur en jouw bijdrage aan het bestuur is ongeëvenaard. Je hebt echt enorm veel rollen vervuld. Gemeenteraadslid in Groningen, Statenlid en Gedeputeerde, Kamerlid, Staatssecretaris van VROM, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, vicepremier en commissaris van de Koning in Noord-Holland. Na deze prachtige loopbaan werd je, zoals je het zelf prachtig omschrijft, loodgieter en ja, er valt altijd wel ergens een lek te dichten. Zo voorzag jij ons van belangrijke adviezen om het parlementair stelsel te hervormen, om de stikstofproblemen aan te pakken en ook was je waarnemend burgemeester in Den Haag toen het gemeentebestuur dringend sturing nodig had. En nu ben je natuurlijk nog steeds bezig als informateur. Een klus waar heel Nederland meekijkt en waarvan we allemaal hopen dat die snel tot een goed einde leidt. Toen ik je vroeg om naar Limburg te gaan als waarnemend commissaris van de Koning zei je gelukkig ja. Net zoals je ja zei tegen de Tweede Kamer toen er een nieuwe informateur nodig was. Je wist mij te overtuigen dat je deze twee loodzware klussen naast elkaar kon doen. Zoals altijd zette je het algemeen belang voorop en ging je aan de slag. Vanuit het hoge noorden naar het verre zuiden met als tussenstop Den Haag. Na iets meer dan zeven maanden zit jouw werk in Limburg er weer op. In de provincie heeft men geweten dat jij commissaris van de Koning was of Gouverneur zoals jullie dat daar noemen. Jij opereerde op de befaamde Remkes-manier: moedig, slagvaardig en zonder om de hete brij heen te draaien. Met een grap als dat kan en met een brom als het moet. In Limburg genoot je ook van het bourgondische leven en constateerde je tevreden dat het daar altijd een paar graden warmer is dan in jouw geliefde Groningen. Dat belette je niet om als het even kon in de weekenden af te reizen naar je woning in het hoge noorden. Op de winkel passen, dat is niet jouw stijl. Tien weken lang heb je in je eentje Gedeputeerde Staten gevormd. Tot die situatie niet langer kon voortduren heb je op doortastende wijze kandidaten voor GS voorgedragen. Tegen je zin in, dat wel, maar Limburg moest bestuurd worden door een voltallig College. Ook zette je een programma Bestuurscultuur op inclusief een meldpunt voor integriteitskwesties. En voerde je talloze gesprekken over integriteit en bestuurlijk functioneren en je hing de Nederlandse vlag op bij het Gouvernement aan de Maas. We maken toch onderdeel uit van Nederland, zei je met Groningse nuchterheid. Daar moesten ze in Limburg even bij slikken. Alsof dat allemaal niet genoeg was, kreeg de provincie in de zomer te maken met een ernstige overstroming. Uiteraard stond jij vooraan bij de bestrijding van deze ramp, maar je prees ook de vastberadenheid van de Limburgers. Die waren veel, soms zelf alles kwijtgeraakt. En nu beste Johan maak je plaats voor Emiel. Voor jou Emiel is Limburg bijna een thuiswedstrijd. Je bent op een steenworp afstand van de provinciegrens geboren en getogen. Jouw politieke loopbaan heeft je langs verschillende overheidslagen gevoerd. In je eigen Boxmeer ben je begonnen als raadslid voor de SP en werd je later wethouder. Nederland heeft je leren kennen als Kamerlid en voorzitter van jouw Kamerfractie. In korte tijd verwierf je door jouw toegankelijkheid en klare taal zelfs zoveel vertrouwen dat je een serieuze uitdager voor het premierschap was. Vervolgens werd je de eerste burgemeester van SP-huize in Heerlen, als waarnemer. Je kreeg de smaak te pakken, want je bent daarna ook nog waarnemend burgemeester in Alkmaar geweest en vandaag ben je dus geïnstalleerd als Gouverneur. Hiermee schrijf je op twee manieren geschiedenis. Je bent de eerste Kroonbenoemde Limburgse commissaris van de Koning in meer dan 125 jaar die geen lid is van het CDA of haar voorgangers. Bovendien ben je de eerste SP'er in deze functie. De lat ligt hoog en er is

nog genoeg werk te doen. Ik ben ervan overtuigd dat deze functie jou op het lijf is geschreven. Ik ken je als een verbinder en aimabel mens en benaderbaar, veelzijdig bestuurder maar zeker ook als iemand die zegt waar het op staat als dat nodig is. Deze kwaliteiten toonde je de afgelopen jaren al als waarnemend burgemeester en in de adviesopdrachten die je voor het kabinet verrichtte. De provincie mag zich gelukkig prijzen met zo'n Gouverneur. 'Ik ben ongelooflijk verliefd geraakt op Limburg', verklaarde je. Ik verwacht dat deze schaamteloze flirt snel wordt beantwoord. Je bezit het vermogen om uit te groeien tot een boegbeeld van de provincie. Ook kondigde je aan om te streven naar een nieuwe bestuurscultuur met meer transparantie en wil je Limburg meer op de kaart zetten in Den Haag en in Brussel. Dat lijken me prachtige ambities die goed aansluiten op het werk dat is verricht door je voorganger. Tot slot kom ik terug bij jou, Johan. Ik dank je voor je belangrijke werk. Ergens in Nederland zal ongetwijfeld weer een lek ontstaan dat gedicht moet worden maar ik hoop dat je na je klus als informateur samen met Nicolette kunt genieten van het Groningse leven. En jou Emiel, wens ik veel succes en alle geluk in deze prachtige functie.

De vicevoorzitter: Tot zover de mooie woorden van de minister voor de oud-Gouverneur en de aankomend Gouverneur van Limburg.

Geachte aanwezigen, we zijn nu toegekomen aan een bijzonder moment, namelijk het tekenen van het Gouden Boek van Limburg. Het Gouden Boek is een bijzonder boek waarin speciale evenementen voor Limburg, belangrijke personen die de provincie bezoeken worden vastgelegd. Het boek is in 1991 geboren bij de Europese top. De bedenker was de toenmalige kabinetschef, de heer Leo de Bruyn. Het boek is vervaardigd in het kunstatelier van de zusters Norbertinessen, Sint-Catharinadal in Oosterhout. De installaties en ook het afscheid van commissarissen van de Koning worden dan ook opgetekend in het Gouden Boek.

Geachte aanwezigen ik nodig graag om de beurt allereerst de heer Remkes als commissaris van de Koning in de Provincie Limburg uit, daarna mevrouw Madeleine van Toorenborg als eerste plaatsvervangend commissaris van de Koning in deze provincie en tot slot zal ik zelf als vicevoorzitter van Provinciale Staten het boek tekenen. Mag ik de heer Remkes uitnodigen om als eerste richting de tekentafel te komen. De aanwezige pers heeft mij verzocht of u ook vooral even naar boven wil kijken op het moment dat u gaat tekenen zodat ze daar een mooi beeld van kunnen maken.

Dank u wel mijnheer Remkes. Mevrouw Van Toorenborg mag ik u verzoeken.

De vicevoorzitter: Ja dames en heren en na dit officiële moment en al deze mooie woorden mijnheer Remkes is het allerlaatste woord voor de schorsing aan u. Mag ik u uitnodigen voor uw toespraak.

Oud-Gouverneur Remkes: Dank u wel mijnheer de voorzitter, leden van de Staten. Toen ik de minister zojuist zag, bracht mij dat in herinnering zestien jaar terug toen ik vanaf deze plek als toenmalig minister van Binnenlandse Zaken afscheid mocht nemen van de oud-Gouverneur Berend-Jan van Voorst tot Voorst. Dat was dus ook de eerste keer dat ik met dit Provinciehuis kennismaakte. Toen ik hier op 19 april arriveerde, stond Theo Bovens mij welkom te heten en toen zei hij tegen mij: je krijgt nu, en dat is zojuist ook al aangegeven, je krijgt nu de functie die je nog nooit hebt gehad namelijk Gouverneur van Limburg. Ik dacht: oh ja dat is ook zo. En de pers vroeg vervolgens, hoe gaat u zichzelf noemen Gouverneur of commissaris van de Koning. Ik zei: nou ik heb toch maar besloten om mij bij de provinciale gewoonte aan te sluiten en mijzelf Gouverneur te noemen maar ik sluit niet uit dat ik mij zo af en toe zal vergissen. Dat laatste is dus ook wel gebeurd. Het is, mijnheer de voorzitter, een tamelijk bizarre ervaring om binnen drie jaar drie keer ergens afscheid te moeten nemen. Bij mijn twee waarnemingen, Den Haag en hier was corona de dominant aanwezige factor. Ik

kwam hier op 19 april in een lockdown en ik ga hier in een gedeeltelijke lockdown weer weg. Ik kwam hier op 19 april na het politieke drama veertien dagen eerder met een duidelijke opdracht van de minister. Een: zorg dat er in de Gedeputeerde-loze situatie het bestuur enigszins op orde blijft. Vrij vertaald: doe wat nodig is. Twee: begeleid de vorming van een nieuw College van GS en zorg dat de nieuwe Gedeputeerden op integriteitsrisico's worden gescreend. De minister en ook ik konden niet bevroeden dat na het voorwerk van gids Onno Hoes de finale verantwoordelijkheid voor het voordragen van nieuwe Gedeputeerden helemaal bij mij kwam te liggen. En drie was de opdracht van de minister: zorg dat er een stevig fundament wordt gelegd onder een integriteitsaanpak van en door het openbaar bestuur in Limburg. Ik heb de minister gisteren van mijn slotbevindingen op de hoogte gesteld. Onder het hoofdstuk 'doe wat nodig is', liep ik tegen een aantal zaken aan, te beginnen met een stevige kostenoverschrijding en de spoedeisendheid van een oplossing bij de Maaslijn. Ik liep aan tegen de beslissing van DSM om uit Heerlen te vertrekken met het voor Limburg dominante belang het hoofdkantoor wel in deze provincie te houden. En dat is gebeurd in goede samenwerking met de burgemeester en met de gemeente. De noodzakelijke randvoorwaarden om de productielocatie van VDL NedCar te versterken. En half juli, Annemarie Penn wees daar al op en ook de voorzitter van deze vergadering, toen er wel weer een College van GS was, ik toen aanliep tegen die verschrikkelijke watersnood met heel veel materiële, economische en emotionele schade. En die beelden staan blijvend bij mij op mijn netvlies. En na de zomer, als covoorzitter van de Provinciale regietafel en als Rijksheer: de asielcrisis. Vanuit mijn Rijkstaken ook enkele te vervullen burgemeestervacatures terwijl soms ook burgemeesters, evenals de dijkgraaf, behoefte hadden aan reflectie. Mij werd duidelijk dat soms ook de burgemeesters zich onveiliger voelden en voelen in het lokale politieke klimaat en ook het gecreëerde generieke integriteitsbeeld als zeer beschadigend ervoeren.

Twee: de vorming van een nieuw College. Dat is gelukt, zij het niet op de manier die ik mij van tevoren had voorgesteld omdat ik ten principale van oordeel ben, als democraat, dat het hoofdbestuur, de Staten, verantwoordelijk behoren te zijn voor de vorming van het dagelijks bestuur, de Gedeputeerden samen met de Gouverneur. En daartoe bleken de Staten uiteindelijk niet in staat. En dan is het verduveld gemakkelijk om op die Collegevorming kritiek te hebben. Ik zag en zie nog steeds geen alternatief. Ik heb gister bij het afscheid van de Gedeputeerden naar analogie van Dik Trom gezegd: het is een bijzonder kind en dat is het. Waar het ging om de kwalificatie van het College, ik zal de Staten een geheim verklappen, het College staat er in alle verscheidenheid qua politieke achtergronden als stevig team en er wordt weer daadkrachtig bestuurd en nu vanuit een zuivere, extraparlamentaire optiek.

Madeleine dank voor de buitengewoon lovende en aardige woorden. Ook ik heb jullie de afgelopen maanden persoonlijk allemaal zeer leren waarderen. Dat brengt mij ook bij een opmerking over de provinciale organisatie. De discussies van het afgelopen jaar zijn ook de provinciale medewerkers niet in de koude kleren gaan zitten, zoals ook de Staten overigens wel hebben ervaren. Sinds mijn aantreden heb ik hier een zeer professionele en betrokken organisatie aangetroffen met een zeer competente directie en daar kan ik in ieder geval trots op zijn. En ik bedank de provinciale medewerkers voor de samenwerking en ik wens het College van Gedeputeerde Staten, de directie en de organisatie behouden vaart.

Dan, ten slotte, het stevige fundament onder een integriteitsaanpak en de bestuurscultuur als containerbegrip. Een aantal onderzoeken is afgerond of nagenoeg afgerond. In mijn waarneming is het bewustzijn van het belang van integer bestuurlijk handelen gegroeid en tijdens onze Statendag is dit onderwerp ook indringend aan de orde geweest. De gedragscode voor de leden van het College van GS is aangescherpt en vastgesteld. Het protocol als basis voor de commissie Integriteit is herzien

en de nieuwe Gedragscode voor Statenleden is op een haar na gevild. Want integriteit wordt nog wel eens anders gepersifleerd. Is niet alleen een kwestie van het bestuur maar is evenzeer een kwestie van de volksvertegenwoordiging. Jammer is dat de commissie Bestuurscultuur het werk nog niet heeft opgeleverd maar hier geldt wat mij betreft: beter goed dan halfbakken. Verder wil ik verwijzen naar het integriteitsdebat in de Staten van begin juni. En overigens zal dit thema de aandacht moeten blijven vragen. Niet alleen in Limburg maar in het algemeen in het openbaar bestuur in ons land, zeker ook gelet op de steeds scherper in het vizier komende risico's van ondermijning. Het heeft mij weleens verbaasd, en dat heeft misschien iets te maken met de ligging van deze provincie en dat heeft waarschijnlijk iets te maken met het verleden van deze provincie, maar navelstaar op dit punt niet. Toen ik commissaris in Noord-Holland werd, toen werd ik geconfronteerd met een heel stevige integriteitsdiscussie. En toen ik waarnemend burgemeester in Den Haag werd, werd ik geconfronteerd met een heel stevige integriteitsdiscussie waar zelfs het OM acteerde. Dus denk niet dat die discussie uniek is voor deze provincie Limburg. Denk wel, ook wij hebben de verantwoordelijkheid om daar permanent als volksvertegenwoordiging in de relatie naar het bestuur, in de relatie naar het ambtelijk apparaat, permanent aandacht aan te geven, maar dat is dus niet alleen in deze provincie actueel. Geachte Annemarie, geachte voorzitters van de veiligheidsregio's. Annemarie ik wil jou zeer veel dankzeggen voor het mogen gebruiken van jouw kamer op die gedenkwaardige dag in juli en je had zelfs geregeld dat er buiten op de stoep een asbak stond. Er was iemand die tegen mij zei, hier had Theo Bovens eigenlijk altijd van gedroomd. Ja niet van die asbak. Die samenwerking kwam wat mij betreft tot een hoogtepunt met de beide voorzitters van de veiligheidsregio's waar het ging om de discussie over de schaderegeling met het Rijk. Dat is op een buitengewoon effectieve wijze gegaan. We sloten dat heel kort met elkaar en we waren het ook allemaal heel snel met elkaar eens. En in het verkeer met Den Haag liet Limburg dus gewoon een stem horen en dat heeft er samen met de medewerkers toe geleid dat deze schaderegeling die nu getroffen is aanzienlijk beter is dan de schaderegelingen zoals ze in het verleden golden. En dat is aan die heel goede samenwerking te danken. Dat is mijn stellige overtuiging. Het komt nu trouwens nog wel even aan op de uitvoering, want daar liggen nog wel een paar discussiepunten met Den Haag, maar ik ben ervan overtuigd dat ook dat voor de bakker komt. In de tweede fase, ook samen met de dijkgraaf, het opstellen van de propositie waterveiligheid en het aanbieden daarvan aan minister Visser. Daar ligt een goede basis voor een actieplan uitvoering Maaswerken en klimaatadaptiviteit van de regionale watersystemen. Preventief zodanig dat die rampbeelden van de afgelopen zomer niet weer gebeuren. Ik dank de vicevoorzitter van de Staten voor zijn woorden en vanzelfsprekend voor dat prachtige schilderij waar wij zeer van zullen genieten en waar een aantal elementen van deze provincie en van buiten deze provincie bij elkaar komen. En die Nederlandse vlag, ik snap natuurlijk wel historisch een beetje hoe dat allemaal komt en hoe gevoelig dat ligt, maar ik heb met iemand afgesproken dat als de vlag weer wordt neergehaald ik een telefoontje krijg. Maar zeer bedankt voor de woorden en ook zeer bedankt, want u hebt een aantal keren de Staten voor moeten zitten terwijl ik verhinderd was. En u hebt ook een aantal keren een aantal representatieve verplichtingen van mij overgenomen waarvoor ik u ook zeer wil bedanken. Voor de Staten heb ik, als het gaat om de parlementaire cultuur, een paar suggesties. Wees rolvast en blijf kritisch maar discussieer en oordeel op basis van feiten en niet op basis van soms journalistiek gecreëerde beelden en fakenieuws. Respecteer elkaars mening maar debatteer stevig, want ook provinciale politici en bestuurders zijn niet van suiker, maar handhaaf onderling de fatsoensnormen. Houd als provinciaal hoog bestuur het algemeen belang scherp op het netvlies en houd de provinciale organisatie in ere. Ik dank de Staten voor de samenwerking en de ruimte die mij voor 2 juli maar ook daarna is geboden. Ook voor wat betreft de ruimte voor mijn rol als informateur in Den Haag, die naar mijn stellige overtuiging niet ten koste is gegaan van mijn kerntaken

als waarnemend Gouverneur. Overigens heb ik ook eens nagegaan of er een precedent is in de combinatie van Gouverneur, formateur, informateur. Dat precedent is er. Gouverneur Cremers was van 4 augustus '81 tot 19 augustus '81 samen met Ed van Thijn formateur bij de wording van het kabinet Van Agt-2. Diegenen die nog over een ruim politiek geheugen beschikken, weten ook dat dat kabinet geen succes werd want het viel zelfs nog voor de regeringsverklaring. En overigens zeg ik in de richting van Annemarie Penn en in de richting van anderen, ik hoop dat aan die Haagse werkzaamheden ook binnenkort een einde zal komen.

Ik heb natuurlijk voor 2 juli en na 2 juli besluiten genomen of draag medeverantwoordelijkheid voor besluiten waar kritiek op mogelijk is, jazer. En dat heb ik ook weloverwogen gedaan en voor de besluiten die genomen zijn, daar sta ik ook nog steeds voor de volle 100% achter. Ik heb altijd bij alle activiteiten in het openbaar bestuur altijd heel scherp voor ogen gehad dat als je de populariteitsprijs wilt winnen je niet voor het openbaar bestuur moet kiezen. Mijnheer de voorzitter, leden van de Staten, met ingang van vandaag heeft Limburg weer een ordentelijke, Kroonbenoemde Gouverneur zoals dat hoort. Emiel ik wens je heel veel succes en vooral ook heel veel plezier in deze mooie functie in een mooie, bijzondere provincie die heel veel te bieden heeft en waar het woord trots zeer op zijn plaats is. Je treedt aan op een bijzonder moment, gehinderd door corona, met hindernissen bij vergaderingen en met hindernissen bij je verbindende rol naar de Limburgse samenleving. Ik ben er ten volle van overtuigd dat jij goed voor Limburg zult zorgen en ik hoop dat de Staten ook goed voor de Gouverneur zullen zorgen. En dat het beeld dat de Staten soms een enkele keer op mijn netvlies toverden, dat beeld van dat bezoek van een delegatie uit een gemeenteraad van de gemeente X aan hun zieke burgemeester waarin ze een bloemetje meenamen en de burgemeester dat etiket bij dat bloemetje bekeek en daarop stond: Van harte beterschap, zeventien stemmen voor, tien stemmen tegen. Ik wens, dames en heren, de Limburgse samenleving, de zorg, de handhavers, de getroffen en in economisch opzicht en de in hun vrijheid belemmerde burgers in deze periode van heel veel coronaellende heel veel sterkte om die ellende het hoofd te bieden. Ik dank u zeer en het gaat u heel goed.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Remkes voor deze laatste officiële woorden. We zijn daarmee aan het einde gekomen van dit gedeelte van de vergadering en het is, gezien de geldende maatregelen, helaas niet mogelijk om handen te schudden. Ik zou de bodes willen verzoeken zowel u als uw partner nogmaals onder applaus naar buiten te begeleiden via de grote deuren. Dank u wel. Zoals aangegeven, wil ik de vergadering voor een kort ogenblik schorsen. Ik zou u willen vragen om in ieder geval op uw plek te blijven zitten zodat wij aanstonds kunnen doorgaan met het tweede gedeelte van deze vergadering. De vergadering is geschorst.

[SCHORSING]

3 Installatie van de nieuwe commissaris van de Koning E.G.M. Roemer

De vicevoorzitter: Dames en heren mag ik u vragen om uw plaatsen weer langzaam in te nemen. Dames en heren ik heropen de vergadering en ik zou de bodes willen vragen om de deuren te openen zodat de heer Roemer en zijn echtgenote de Statenzaal kunnen betreden. Houston we have a situation. We hebben hem ontvangen vanmiddag, hij is ook gewoon echt hier maar ...

Goed dan gaan wij voor een tweede poging en zou ik de bodes willen vragen om de deuren openen zodat de heer Roemer en zijn echtgenote de zaal kunnen betreden.

Geachte heer en mevrouw Roemer, van harte welkom. Een bijzondere gelegenheid maar door corona helaas in een aangepaste en versoepelde vorm. Maar we zijn blij dat we ondanks alle beperkingen toch op een veilige manier uw installatie mogen vieren. We zijn hier als Limburgers trots op. En tevens een woord van welkom aan uw beide dochters met hun partners op de tribune. Fijn dat u erbij bent. Dames en heren, op 7 juli jongstleden stelde Provinciale Staten in hun vergadering de profielschets commissaris van de Koning vast en overhandigde deze aan de aanwezige minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Op 1 oktober jongstleden namen Provinciale Staten het besluit om de heer Roemer voor te dragen aan de minister van BZK voor de functie van commissaris van de Koning van Limburg. Na de formele benoeming door het kabinet op 29 oktober en de beëdiging door Zijne Majesteit de Koning op 18 november jongstleden zijn we vandaag in vergadering bijeen voor de officiële installatie van de heer Roemer als nieuwe Gouverneur van de Provincie Limburg. Ik nodig onze griffier, de heer Pregled uit om het Koninklijk Besluit van 18 november jongstleden betreffende de benoeming van onze nieuwe Gouverneur voor te lezen. Mijnheer Pregled.

Griffier Pregled: Wij Willem-Alexander bij gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enzovoort, enzovoort, enzovoort. Op de voordracht van Onze minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties van 29 oktober 2021 Directoraat-Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen/Directie Democratie en Bestuur/Afdeling Politieke Ambtsdragers en Weerbaarheid; Gelet op artikel 61 van de Provinciewet; hebben goedgevonden en verstaan: met ingang van 1 december 2021 te benoemen tot commissaris van de Koning in de Provincie Limburg, de heer E.G.M. Roemer. Onze Minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties is belast met de uitvoering van dit besluit. 's-Gravenhage 29 oktober 2021, was getekend Willem-Alexander.

De vicevoorzitter: Beste Gouverneur Roemer, mevrouw Roemer, familieleden hier in de zaal en elders in het gebouw, geachte genodigden, voorgangers in het ambt, beste collega's. Een bijzondere dag voor u Gouverneur, maar zeker ook voor Limburg. Na een interim-periode van ruim zeven maanden is vannacht om twaalf uur uw benoeming tot Kroonbenoemde Gouverneur van onze mooie provincie Limburg ingegaan. Een benoeming tot boegbeeld van Limburg en haar inwoners. Een mooie en eervolle taak maar ook geen gemakkelijke. We bevinden ons in bijzondere tijden. Een bestuurscrisis die nog maar net achter de rug is, lopende onderzoeken, een eerste Provinciale Enquête die in afronding is en een College van GS dat nog maar net uit de startblokken vertrokken is. En alhoewel de kussens zijn opgeschud en voor nieuwe lakens en dekens is gezorgd, is het bedje allerm minst gespreid. Als boegbeeld ligt de zware taak voor u om dat schip vlot te trekken samen met uw collega's in het College, ons Limburgs Parlement en de ambtelijke organisatie en natuurlijk de Limburgers zelf. Al haar inwoners, het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en de omgeving. We staan de komende jaren voor grote uitdagingen, gigantische opgaven en belangrijke keuzes die moeten worden gemaakt op het gebied van infrastructuur, natuur en milieu, het onderwijs en de economie die de komende jaren verder versterkt kunnen worden. Het behartigen van de Limburgse belangen in de Euregio, Den Haag en Brussel en het verder versterken van het sociale klimaat dat Limburg heeft gemaakt tot wat het nu is, maar dat ook op plekken nog versterkt moet worden. En ook zullen er van tijd tot tijd lokale crises plaatsvinden waarin u vanuit uw rol als Rijksheer uw verantwoordelijkheid zult nemen. We gunnen ze niemand, maar soms zijn ze onvermijdelijk. Van een boegbeeld wordt ook verwacht dat hij de rol van verbinder zal invullen. Verbinder binnen het College, binnen Provinciale Staten, de ambtelijke organisatie en vooral in het samenspel tussen de drie gremia. Uw persoonlijkheid, karakter en enthousiasme stralen niet alleen uit dat u daartoe bereid en in staat bent, maar vooral dat u er zin in heeft. Namens Provinciale Staten wens ik u daarbij alvast alle

succes. Als boegbeeld zult u er zijn voor Limburg en de Limburgers. We gunnen u de komende jaren heel veel ontmoetingen met bijzondere Limburgers en met nadruk stel ik bijzondere Limburgers want gewone Limburgers bestaan niet. Voorlopig zullen die ontmoetingen nog een beperkt karakter hebben maar zodra het weer kan en mag zullen er ook weer veel fysieke ontmoetingen komen. Uw reputatie qua persoonlijkheid en karakter zijn u vooruitgesneld. De vertrouwenscommissie is erin geslaagd om aan Provinciale Staten een kandidaat voor te dragen die in staat is de harten van de Limburgers te veroveren en die de Limburgers in hun hart kunnen sluiten. Dat gunnen we Limburg en haar nieuwe Gouverneur. We gunnen u ook een Limburg waarin het weer leuk wordt. Waarin de Limburgers weer kunnen en mogen genieten van datgene waar we zo trots op zijn: het bourgondische karakter, het verenigingsleven, cultuur met de kleine en de grote c, elkaar ontmoeten tijdens de vele grote en kleine evenementen zoals festivals, braderieën, kermissen, concerten en natuurlijk als jaarlijks hoogtepunt ons geliefde carnaval. Met dat laatste heeft u als Brabander natuurlijk al ervaringen opgedaan, maar zeker ook vanuit uw vorige rol als waarnemend burgemeester van Heerlen. We zijn nu al benieuwd waar en hoe we u uitgedost tijdens het carnaval in Limburg gaan tegenkomen. Een bijzondere rol voor onze Gouverneur is weggelegd tijdens het jaarlijkse Knoevelemint, de ontvangst in het Gouvernement waarbij onze Provinciale Vastelaovendskampioenen door het Provinciebestuur worden geëerd. Zoals u weet is daarbij een bijzondere rol weggelegd voor de ambassadeurs van de Limburgse Vastelaovend. Het u wel bekende Gilde van de Blauw Sjuut uit Heerlen waarbij er ook een rol is weggelegd voor haar burgemeester. Als lijdend voorwerp heeft u dat al een keer mogen ervaren maar vanaf vandaag is het podium voor u en mag u op geheel eigen, humorvolle wijze invulling geven aan uw rol. En een kleine tip van deze kant, er worden ook traditioneel gasten van buiten uitgenodigd en u kunt natuurlijk revanche nemen door in de toekomst uw voorganger een keer uit te nodigen om hem nog een keer op de hak te nemen. In mijn afscheidswoord naar Gouverneur Remkes sprak ik zojuist al over korte ontmoetingsmomenten. Als Kroonbenoemde commissaris van de Koning is het ook uw taak om te investeren in de langetermijnrelaties onder andere met onze Staten. We zijn ervan overtuigd dat u daarvoor de tijd gaat nemen en in ons kennismakingsgesprek van vorige week heb ik in ieder geval de conclusie voor mezelf getrokken dat ik bij u op de bank gerust een kop koffie durf te bestellen in de wetenschap dat ik die zonder bijkomende lichamelijke ongemakken kan leegdrinken. Net als de heer Remkes laten we ook u niet met lege handen huiswaarts keren. Daarom ook voor u en voor uw echtgenote enkele symbolische geschenken die ik u namens Provinciale Staten mag aanbieden. Voor u een boom. En hoe kan het ook anders in ons bronsgroen Limburg, een eik. Een nog jonge boom die u mag planten op de plek waar u samen in Limburg uw stek gaat vinden. Waar u samen gaat wortelen. En die hopelijk de rest van uw leven zal herinneren aan een mooie succesvolle carrière als Gouverneur van onze mooie provincie. We hebben hem besteld op 1 meter 80, maar hij is wat groter uitgevallen. Een appartement kan het dus eigenlijk al niet meer worden. En daarnaast wens ik uw nieuwe chauffeur Martin alvast heel veel sterkte om de boom in zijn geheel op de plek van bestemming te krijgen, maar ook Martin heeft voor hetere vuren gestaan. Voor mevrouw Roemer hebben we niet gekozen voor bloemen, die zullen u ongetwijfeld nog veel ten deel vallen de komende dagen, maar net als voor mevrouw Remkes hebben we voor u een mooi streekproductenpakket. Voor mevrouw Remkes om rustig af te kicken van het bourgondische Limburg, haar Limburgse ervaring. Voor u als onderdeel van uw inburgeringstraject. Geniet er samen van met uw gezin. En tot slot, misschien wel het mooiste geschenk dat we u kunnen aanbieden, een symbolisch cadeau. De voorzittershamer van Provinciale Staten van Limburg. De hamer die ik u na het sluiten van deze vergadering graag overhandig in het vertrouwen dat u hem vaak en met verve zult hanteren in deze zaal. Beste Gouverneur, beste mevrouw Roemer, namens Provinciale Staten heet ik u van harte welkom in onze mooie provincie. We hopen dat u zich er snel thuis zult gaan voelen en dat we elkaar

nog vaak in dit huis en daarbuiten gaan ontmoeten. Ik verheug me op onze samenwerking en ik wens u heel veel succes in uw nieuwe functie en uw toekomst in Limburg, we gaan er voor. Dank u wel.

In mijn handleiding staat dat die inmiddels viereneenhalve meter hoog is. Goed ik geef nu graag het woord aan Gedeputeerde Van Toorenborg die u namens het College van GS zal toespreken.
Mevrouw Van Toorenborg.

Gedeputeerde Van Toorenborg: Prachtig. Gouverneur Roemer, mevrouw Roemer fijn dat u er ook bij bent. En de dochters, heerlijk dat u ook in ons midden aanwezig bent. Vanavond heten wij u en uw familie, we hebben begrepen dat er nog wat familieleden bijgekomen zijn, hartelijk welkom hier in het hart van de Limburgse democratie. Voor een eerste kennismaking met Provinciale en Gedeputeerde Staten, met de ambtelijke organisatie en via de digitale weg met zoveel meer Limburgers. Vanwege de coronamaatregelen kunnen we vanavond fysiek maar een aantal mensen hier ontvangen. Dat is jammer, maar ze zijn er toch beslist bij langs andere wegen. Dus desalniettemin is het een oprecht warm welkom. En ook meteen een aanmoediging aan u om er de komende tijd zoveel mogelijk vooral op uit te trekken om de diversiteit van Limburg, haar inwoners, gemeente, instellingen en organisaties te ontdekken. U zult niet uitgekeken raken. Laat dit het startschot zijn. Oh, u bent al geen vreemde voor ons als voormalig waarnemend burgemeester in Heerlen maar Limburg heeft zoveel meer nog te bieden. Bij uw afscheid in de Tweede Kamer begin 2018 zei de toenmalig Kamervoorzitter: een getogen Brabander met roots in Rotterdam verenigt het beste van twee werelden. Hebt humor, werkt graag samen, bent daadkrachtig en ook het motto sterker door de strijd past je als een jas. Dat u na Heerlen nu voor heel Limburg kiest laat goed zien dat ons gemoedelijk bourgondische u heel goed bevalt. Nu worden dus drie werelden verenigd. En natuurlijk wil ik de feestvreugde niet bederven maar we maken hier in Limburg heel pittige tijden door. En ze zeggen weleens dat Rotterdammers met de roots in Rotterdam, die echte Rotterdammers, geboren zijn met opgestroopte mouwen. Nou dat treft, u heeft ze in uw familie meegekregen en houdt ze hier ook maar opgestroopt want er is echt heel erg veel te doen. Vooral op terreinen waar wij van weten dat u heel erg veel affiniteit mee hebt. We werken bijvoorbeeld heel erg hard aan het wegwerken van sociaalmaatschappelijke achterstanden. Proberen daarbij een echte trendbreuk te organiseren, al helpt de coronacrisis natuurlijk niet. Maar met initiatieven als bijvoorbeeld de Gezonde Basisschool voor de Toekomst zien we hoe je stapje voor stapje vooruitgang kan boeken en met uw hart voor onderwijs zal dat u aanspreken. Maar we proberen dat ook te doen op andere terreinen waar veel uitdagingen liggen. Rond wonen natuurlijk, natuur, klimaatopgave, arbeidsmarkt en mobiliteit. En voor al die terreinen is het van groot belang dat het boegbeeld van deze provincie iemand is die heel goed kan luisteren en de juiste toegankelijke taal spreekt. Benaderbaar is, de menselijke maat nooit uit het oog verliest en dan weet ik zeker, met u hebben we beslist een goede te pakken. Voor al onze uitdagingen maar zeker ook voor het benutten van onze kansen want die zijn er natuurlijk volop. En een optimistische, ervaren bestuurder kan hier best de juist schwing aan geven. Met de blik vooruit. We hebben als regio zo ontzettend veel ambities die stuk voor stuk met hard werken haalbaar zijn. Ze zijn concreet. Door kansen te pakken en op het vlak van innovaties en slimme allianties meters te maken. Kijk eens naar onze Brightlands Campussen, kijk naar innovatieve bedrijven, de kennisinstellingen, overal in Limburg zit energie. En die energie willen we nog beter benutten en nog zichtbaarder maken voor de rest van Nederland. Het andere vernieuwende Limburg verdient net zoveel aandacht als het traditionele, bourgondische Limburg wat zoveel mensen in hun warme hart gesloten hebben. En we zetten tegelijkertijd stevig in op natuurherstel want ook is dat nodig. De voormalig Gouverneur gaf ons dat nog even mee. En gezamenlijk bepalen we de strategie in de aanpak van de stikstofproblematiek met oog voor ieders

belangen. Dus we hebben heel veel uitdagingen maar we zitten op zo'n mooie plek. Limburg zogenaamd aan de rand van het land maar, kom op, midden in de wereld, midden in Europa met zoveel belangrijke partners in onze nabijheid. Iedereen in dit huis realiseert zich dat zeer maar ook om ons heen wordt dat besef steeds groter. De fundering van het Limburg van morgen leggen we samen vandaag. Door verder te bouwen aan onderling vertrouwen als stevige basis voor goed dualisme tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Met ruimte voor debat hier in dit Provinciehuis en met een gezonde tegenspraak vanuit de ambtelijke organisatie. Die moedigen we aan, die is er en die koesteren we. En bovenal met samenwerking tussen volksvertegenwoordigers, het bestuur, de ambtenaren, de partners buiten, allen ten dienste van de Limburgers voor wie wij allen werkzaam zijn. Ik weet dat u hem gelezen heeft, maar ik wijs er toch nog maar eens op. In zijn brief overpeinzingen in het zomerreces heeft uw voorganger, de heer Remkes, ook zijn visie hierop gegeven. Laat het stuk u helpen een goede start te maken. En u wordt ook lid van Gedeputeerde Staten, u bent daarvan de voorzitter. Dan nog een enkel woord daarover want we zien zeer uit naar de samenwerking. Ik weet het als geen ander dat samenwerking met u echt een genoegen is. We stonden elf jaar lang in dezelfde Haagse arena en daar heb ik vooral gezien hoe fair u bent. Gelukkig maar, want u komt in een heel constructief team dat eraan hecht er echt voor elkaar te zijn. Aan de tafel van GS heerst collegialiteit, stellen we ons naar elkaar heel kwetsbaar op en weten we dat het elkaar kritisch bevragen alleen maar kan leiden tot betere besluitvorming. Nooit een dubbele agenda en ik weet dat u daar ook niet van bent dus ook dat komt goed. Aan u nu de nobele taak om de komende jaren verder te bouwen aan een open en transparante bestuurscultuur hier in dit huis. Aan een provinciale overheid die impact realiseert voor Limburg en de Limburgers naar een reputatie van het prachtige merk Limburg buiten onze grenzen. En namens het voltallig College wens ik u nogmaals hartelijk welkom en heel erg veel succes in uw nieuwe rol als Gouverneur van Limburg. We hebben er alle vertrouwen in dat we samen met u en de Staten ons elke dag weer kunnen inzetten voor deze prachtige provincie. Het gaat u goed.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Van Toorenburg. Als volgende spreker zou ik willen aankondigen de heer Polman, commissaris van de Koning in Zeeland en plaatsvervangend doyen, plaatsvervangend voorzitter van de Commissarissenkring, om de heer Roemer welkom te heten in hun midden. Het woord is aan u mijnheer Polman.

De heer Polman: Dank u wel geachte voorzitter, leden van Provinciale Staten, leden van Gedeputeerde Staten, geachte Gouverneur, beste Emiel, beste Aimée, beste Merle en Nienke en hun echtgenoten. Heel mooi dat jullie er zijn maar ook geachte leden van de Griffie, de ambtelijke organisatie en iedereen die via de elektronische snelweg als gast hier verbonden is. Ik dank u hartelijk dat ik hier vanavond met inachtneming van de RIVM-richtlijnen fysiek hier in uw midden kan zijn en mijn complimenten hoe ondanks deze beperkingen u zo gastvrij uw nieuwe Gouverneur in uw midden welkom heet. U heeft zojuist afscheid genomen van uw waarnemend commissaris van de Koning Johan Remkes en ook als medecommissaris, als plaatsvervangend doyen van de kring, Johan wil ik je ontzettend bedanken voor de fijne samenwerking die wij wederom hadden. Voor je grote inzet en we weten dat je nog even niet stil blijft zitten. En Nicolette, volgens mij weet jij als geen ander dat Johan nooit stil kan zitten. We wensen je heel veel succes met al het werk voor ons in Den Haag. Beste Emiel, als collega-commissaris van de Koning en plaatsvervangend doyen zoals dat heet, mag ik je welkom heten in de Kring van commissarissen. En ook al heet jij, en we zijn er allemaal jaloers op, is je aanspreektitel Gouverneur, je bent gewoon een van ons. In de Kring van twaalf. En ik was heel blij dat onze doyen, en dat is degene die de langstzittende commissaris is, verhinderd was

vanwege verplichtingen in Brussel. Want ik vind het een enorme eer Emiel om jou als plaatsvervangend doyen te mogen toespreken. Ik zal dat dus doen namens alle collega's maar natuurlijk ook als collega van Zeeland want als Zeeland en Limburg elkaar tegenkomen dan is er altijd sprake van een bijzondere ontmoeting. We zijn beide natuurlijk prachtige provincies met een sterke, historische en sociaal-culturele eigen identiteit en traditie maar we delen ook een bijzondere band met het water. Jullie de Maas, wij de Ooster- en Westerschelde, de Noordzee. Ik moet zeggen, ik werd helemaal warm in de samenwerking ook tussen de Zuid-Nederlandse provincies. We werken samen ook in Europese trajecten, bij de Europese fondsen richting Brussel. Samen met Brabant, Limburg en Zeeland hebben we een fantastische, mooie samenwerking. En we gaan die samen met jou verder brengen. Als commissaris hebben wij een rol te vervullen, niet alleen als provinciaal orgaan, als voorzitter van het College van Gedeputeerde Staten en van Provinciale Staten maar vooral ook als Rijksorgaan. En Johan heeft daar net natuurlijk al iets over verteld maar ik wil er toch iets dieper op ingaan. Laat het onderdeel zijn van jouw inburgeringstraject. De historische oorsprong van onze Rijkstaken zijn terug te voeren op de Grondwet van 1814 toen het ambt van commissaris werd ingevoerd. En toen heetten wij allemaal nog Gouverneur. Wij hebben in die periode vooral een rol gespeeld als, je zou kunnen zeggen zo werden we ook weleens genoemd, waakhond van de Koning. Die benoeming is natuurlijk steeds democratischer geworden. Je bent met groot draagvlak hier voorgedragen tot benoeming door de Kroon. We zijn meer van en voor de provincies geworden dan voor het Rijk maar we veronachtzamen de Rijkstaak niet, die we hebben als Rijksorgaan in het verlengde van onze regering en van onze wettelijke taken. Die taken en bevoegdheden van de commissaris werden niet expliciet destijds in de Grondwet opgenomen maar Koning Willem I heeft er nadere invulling aangegeven door ook al in 1814 een zogenaamde provisionele instructie te geven aan zijn commissaris. En dat is heden ten dage onze ambtsinstructie. Heel kort maar daarmee des te krachtiger, onze ambtsinstructie die aangeeft dat onze rol ligt bij een belangrijke rol bij de benoeming, herbenoeming en het ontslag van burgemeesters. De benoeming van waarnemend burgemeesters, de advisering en het bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in de gemeente of als de bestuurlijke integriteit in het geding is. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van onze regering, het adviseren over koninklijke onderscheidingen en het bevorderen van de samenwerking binnen de Provincie en het toezien op de goede taakuitoefening van de veiligheidsregio. Als commissaris van de Koning van Zeeland: toen ondernemers in Zeeland zeiden, wij bieden de slachtoffers van de watersnood een gratis vakantie aan want wij weten wat het is om te leven met de dreiging van het water en we hebben allebei een lange grens met België. We zijn zogenaamde grensregio's en dat delen we dan ook weer met Brabant waar jij op steenworp afstand van Limburg al je wieg had staan. De verbinding wordt daarmee nog sterker dan zij al was en ik voorzie met jouw benoeming een prachtige toekomst in de samenwerking ook tussen de Zuid-Nederlandse provincies. We werken samen ook in Europese trajecten, bij de Europese fondsen richting Brussel. Dat is het kort en krachtig, en vooral die passage gevraagd en ongevraagd adviseren, kan ik je vertellen dat is een fantastische manier om ook niet alleen voor je provincie maar ook als liaison tussen regering en de provincie een heel bijzondere, waardevolle rol te spelen. Soms toezichhoudend, soms adviserend, soms bemiddelend, stimulerend, agenda zettend of verbindend en sturend daar waar dat nodig is. Het is denk ik voor ons allemaal een open deur als ik zeg dat elke grote opgave die we hebben, of het nu de huidige situatie in de coronapandemie is, de situatie op de woningmarkt, het voorkomen van verdere tweedeling in de samenleving, dat een bestuursorgaan geen enkele van deze opgaven alleen kan doen. We zijn zo afhankelijk geworden van goede samenwerking met elkaar om een goede agenda te zetten en elkaar aan te spreken op elkaars verantwoordelijkheden. Het is denk ik heel waardevol dat wij als commissarissen, bijvoorbeeld nu in de actualiteit van de opvang van asielzoekers, er alles aan

kunnen doen om onze gemeenten, onze andere besturen en ook onze provinciale samenlevingen te bewegen om daar te helpen. Wij gaan hier in onze provincies niet over het asielbeleid, dat gebeurt in Den Haag. Het andere bekende Den Haag in de Tweede Kamer tussen regering en parlement. Maar wij, en er is geen enkele provincie uitgezonderd en geen enkele commissaris uitgezonderd, wij staan ervoor om mensen menswaardig op te vangen. Als het dan nodig is, we laten niemand buiten slapen, we zorgen dat wij dat solidair doen, rechtvaardig en op een nette menswaardige manier. Dat is een van de voorbeelden van rollen die we kunnen spelen om te zorgen dat we ons allemaal van onze beste kant laten zien. En dat doen we als commissarissen, zeggen meer op basis van gezag dan op basis van bevoegdheden en instrumenten. Eigenlijk hebben we die niet zoveel. En dat maakt dat als je acteert als commissaris, als Gouverneur dat je daarmee ook je hele hebben en houden erin legt om ervoor te zorgen dat je met je persoonlijke gezag en overtuiging niet alleen besturen maar ook je inwoners meekrijgt op weg naar de belangrijke resultaten die je voor de samenleving wilt en kunt bereiken. En je legt natuurlijk verantwoording af aan de regering als Rijksorgaan, niet aan je provinciale Parlement. Ik zeg altijd in Zeeland, Provinciale Staten van Zeeland willen zich overal mee bemoeien, zeggen sommigen negatief. Ik vind dat niet negatief. Dat is betrokkenheid. We informeren, we laten ons voeden, maar als het om deze Rijkstaken gaat zijn we verantwoording schuldig aan de regering, aan onze minister. Veelal de minister van Binnenlandse Zaken. Tot slot, we zien vooral ook toe op de zorg voor de kwaliteit van het openbaar bestuur. En als commissarissen, ook al zijn we allemaal verschillend als persoon en in onze provincies, hebben we gezamenlijke uitgangspunten. Van normen en grenzen die gaan over de kwaliteit van het openbaar bestuur, van integriteit, van het voorkomen en het optreden tegen ondermijning, dat is de gezamenlijke basis van waaruit wij bouwen. Ongeveer een keer in de zes weken gezamenlijk overleg. Als het nodig is tussendoor frequenter, altijd ook met de minister van Binnenlandse Zaken en vaak ook met de minister van Justitie en Veiligheid erbij, maar de zorg voor het openbaar bestuur is een gezamenlijke zorg van de commissaris, van Provinciale Staten, van Gedeputeerde Staten. Het is een zorg van alle overheden waarbij het denk ik van grote betekenis is, en dat is een oefening die we overal hebben, om de druk van soms maatschappelijke polarisatie die ook soms tot politieke polarisatie leidt maar wel met het besef dat het vertrouwen van onze inwoners in ons als besturen is gelegen in hoe we het samen doen. Of we ons houden aan de primaire spelregels met al onze verschillen van inzicht, met scherp debat op de inhoud. Maar het vertrouwen van burgers wordt in hoge mate bepaald door de manier waarop we dat met elkaar doen. En dat is een uitdaging waar we ook tussen de commissarissen ervaringen uitwisselen. Want het is overal wel wat, maar we hebben ook hier weer die gezamenlijke inzet om de norm van hoe we fatsoenlijk met elkaar omgaan en hoe we de spelregels bewaken. Hoe bewaken we ook het samenspel, niet alleen in onze volksvertegenwoordiging, maar ook met onze eigen rol en taken en bevoegdheden. Met respect voor wat het dagelijks bestuur is, wat het provinciaal bestuur is wat inderdaad de rol van de ambtelijke organisatie is. Ik zeg wel eens in navolging van Arthur Docters van Leeuwen: je mag wel onwenselijke adviezen geven als het maar niet onwettig is. Dus gewoon altijd met twee woorden spreken. Als wij die rollen met elkaar weten te respecteren en daarmee het goede samenspel handen en voeten geven, dan dragen we echt bij aan een krachtige lokale, regionale democratie en het vertrouwen dat onze inwoners in ons bestuur hebben. We delen onze ervaringen tussen provincies. Eerder heeft Johan het gezegd, er is overal wel wat maar we willen allemaal sterker en beter worden. Emiel, als Gouverneur in Limburg heb je een mooi en eervol ambt gekregen. Ik feliciteer de Provincie Limburg en jou van harte met je benoeming. Ik vertrouw erop dat je je nieuwe ambt met ontzettend veel enthousiasme en betrokkenheid zult vervullen. Ik zag net die boom. Laat dat ook een metafoor zijn, als je goed geworteld bent en dat zul je hier zijn of worden, als je net zoals die boom goed geworteld bent dan kun je hoog groeien. Dat gun ik je van harte. Ik zag

en ik hoorde dat je al bloemen hebt gekregen toen je voorgedragen werd door de Kring van commissarissen dus die bloemen heb ik niet. Die heb je al. Ook al was wijlen mijn vader bloemist en die zei altijd, je kunt nooit genoeg bloemen geven. Hij moest eens weten. Maar ik wil tot slot en dat mag ik dan heel graag doen een klein Zeeuws cadeautje geven. Het doet mij deugd dat Limburg en Zeeland ook elkaar weer vinden in de enorme kwaliteit van onze culinaire krachten. Dat is in Limburg zo en dat is in Zeeland zo. Met de Zeeuwse zilte zaligheden die hier ook frequent worden verzorgd en bediend. Niet alleen in restaurants maar ook in menig keukens van mensen thuis. Daarom wil ik jou heel graag geven, ben heel blij dat de mosselen, de Zeeuwse mosselen de Zeeuwse keukens weten te vinden. Ik wil je geven een heel leuk mosselbestekje. Hij is van zilver. Je kunt ervan genieten en naar kijken, mijn advies is eten. Ik wens je heel veel plezier en succes in deze mooie provincie. Dank jullie wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Polman voor deze hartelijke welkomstwoorden en, voor de volledigheid, het mondkapje mag ook in Zeeland worden gedragen. Dank u wel. Dames en heren, zoals ook eerder in de vergadering aangegeven, is het Gouden Boek een bijzonder boek waarin speciale evenementen voor Limburg, belangrijke personen die de provincie bezoeken worden vastgelegd. Het afscheid en de installaties van de commissarissen van de Koning wordt dan ook opgetekend in dit boek en ik nodig om de beurt allereerst onze nieuwe Gouverneur Roemer als commissaris van de Koning uit om het Gouden Boek te tekenen, daarna wederom mevrouw Van Toorenborg als eerste plaatsvervangend commissaris en daarna zal ik zelf tekenen als vicevoorzitter van de Staten. Mijnheer Roemer en ook aan u de vraag om af en toe even naar boven te kijken voor de aanwezige pers.

Wij zagen u tekenen Gouverneur. We dachten hetzelfde alleen mevrouw Van Toorenborg sprak het hardop uit. Ze zei, die handtekening gaat korter worden als je weet wat je hier allemaal moet tekenen. Nou mijnheer Roemer en dan is nu het woord aan u als onze nieuwe Gouverneur. Ik nodig u uit om voor de eerste maal vanaf dit spreekgestoelte de zaal toe te spreken.

Gouverneur Roemer: Dat is toch wel handig, die dingen zijn laag hè. Dank u wel voorzitter. Beste leden van Provinciale Staten, beste leden van de Gedeputeerde Staten, de oud-Gouverneurs, beste commissaris van de Koning de heer Polman. Dank voor de mooie woorden. Geachte burgemeesters, dag Annemarie, dag Antoine, beste mensen van de ambtelijke ondersteuning, de griffie, beste mensen die kijken via de livestream, beste Limburgers en lieve familie hier en een stukje verderop. In de 19e eeuw koos Den Haag graag voor Brabanders als Gouverneur. Die waren ook katholiek maar die maakten geen aanstalten om het Koninkrijk te verlaten. Of ze de Limburgers dus maar even in toom wilden houden. Zie hier uw Brabander van dienst van deze tijd maar wel met een heel groot verschil, niet Den Haag koos mij maar u. De Staten, het parlement van Limburg. U koos er unaniem voor mij vertrouwen te schenken en daar ben ik u allen ongelooflijk dankbaar voor. Ik beloof hier ook plechtig dat vertrouwen niet te beschamen. Ik beloof dat zo plechtig omdat het voelt dat ik vandaag een vaste verbintenis aan ga met u, met Limburg en met de Limburgers. Een vaste verbinding die er wat mij betreft al een tijdje aan zat te komen. Geboren in Boxmeer net aan de andere kant van de Maas is Limburg voor mij altijd al dat leuke buurmeisje geweest, dat mooiste meisje van de klas met die uitheemse schoonheid en heel leuk gezellig gastvrij karakter. En ik kwam er vaak over de vloer. Drie jaar geleden mocht ik al een latrelatie aangaan, living apart together, als waarnemend burgemeester van Heerlen. En daar viel ik echt als een blok voor haar. Ze wist me bijzonder te verbluffen met wat ze werkelijk in haar mars had. Er lag zoveel meer potentie, inventiviteit en

creativiteit dan ik al wist. En ze wist me te verbazen met haar bescheidenheid. Neem een voorbeeld als Cultura Nova dat toch het mooiste theaterfestival van Nederland is, maar weet iedereen dat? Maar ze wist me ook te raken met haar kwetsbare kant. Hoe armoede, ongezondheid en ongelijke kansen nog veel te veel vat krijgen op te veel Limburgers. En dit alles aan haar, aan Limburg, maakte dat ik helemaal voor haar wilde gaan. Ik ben echt blij, opgetogen en dankbaar dat mijn oude buurmeisje en ik vandaag als het ware in het huwelijk treden. Maak je geen zorgen dit is symbolisch. Een huwelijk waarin Limburg en ik niet alleen van elkaar houden maar vanzelfsprekend elkaar ook vertrouwen. Zoals vertrouwen dat je jezelf mag blijven. Natuurlijk is Limburg een provincie van Nederland maar ga echt niet tornen aan dat anders zijn want dat zie ik nou juist als een heel grote kracht. Limburg mag en moet trots zijn en blijven op hoe een aparte geschiedenis en excentrieke ligging haar heeft gevormd. Hoe zij met zo'n achtergrond een sterke eigen identiteit en cultuur ontwikkelde, het vizier ook bewust op België en Duitsland en verder richt en sterk saamhorig werd. En de rest van het land kan die eigen identiteit en cultuur, zo heerlijk op het snijpunt van Germaans en Romaans, wel waarderen. Dat heb ik in al die jaren hiervoor en ook in het Haagse duidelijk gemerkt. Wie komt hier niet graag genieten. Zo lekker buitenlands in eigen land. En dat sterke vizier op de buitenlandse burens, ik vind het een grote kracht van Limburg dat ze zich niet alleen erg bewust is van haar strategische ligging in Europa maar er ook echt naar acteert. Dus ook echt de poort opent naar een gigantisch achterland. Met eens sterke wil om de hand uit te steken. Over de grens heen. Net zoals ik ook de sterke saamhorigheid een heel grote kracht vind. Ja, die uit zich in sterke en hechte netwerken. Sterke en hechte netwerken die Limburg hebben gemaakt tot wat ze is. En hopelijk ook blijft, een zorgzame samenleving. Netwerken van ons kent ons vind ik niet per definitie slecht, sterker nog een netwerksamenleving is zeker te prefereren boven een anonieme, ieder voor zich samenleving. Maar dan gaat het er wel om hoe je die netwerken gebruikt en inzet. Daarover hoor je altijd open, eerlijk en transparant te zijn. Beste mensen ook ik ben natuurlijk net als Limburg gevormd door mijn eigen afkomst, maar ook vooral door mijn twee roeping, het onderwijs en de politiek. Ik wist al op heel jonge leeftijd dat ik graag voor de klas wilde staan, schoolmeester worden. En dat ben ik ook bijna achttien jaar geweest. Het is een prachtvak. Heerlijk is het dat je kinderen kunt helpen hun talenten, hun kansen en mogelijkheden te ontdekken en in te zetten en daarmee steeds opnieuw een opgroeiende generatie de kracht in handen geeft de samenleving te verrijken. Mijn tweede roeping, de politiek, kwam iets later maar was zeker niet minder sterk. Ik wilde oplossingen zoeken voor problemen en ook daarin heb ik jarenlang ervaringen op mogen doen. En eigenlijk komen deze twee roeping prachtig in dit Gouvernementsambt samen. Want natuurlijk heeft Limburg met onder meer de Brightlands Campussen al prachtige sprongen voorwaarts gemaakt, maar ik help ook graag mee om nog meer uit haar schulp te kruipen. En nog beter haar eigen potentie te ontdekken en te benutten. En deze ook nog beter over het voetlicht te brengen omdat Limburg dat verdient. En daarnaast zie ik ernaar uit, zeker hier met u die ook gekozen heeft voor die roeping, om samen te bouwen aan een nog beter Limburg voor iedereen. Limburgers kiezen hun vertegenwoordigers immers niet om problemen te maken maar om ze op te lossen, hoe ingewikkeld het soms ook mag zijn. Beste mensen, voor een goed huwelijk mag je er ook op vertrouwen dat die verbintenis voor for better and for worse is. Oftewel voor goede en slechte tijden. En wat de goede tijden betreft ik kan u verzekeren, boekt Limburg een succes dan zal ik als eerste en luidste zijn om dat bij wijze van spreken van de daken te schreeuwen. Ik zal absoluut haar grootste ambassadeur zijn, haar grootste fan, haar grootste supporter. En over slechte tijden gesproken, Limburg heeft het verdorie wel voor de kiezen gehad. Corona, in de zomer een watersnoodramp en in de tussentijd verdween in dit Gouvernement het voltallige bestuur. Want beste mensen wat heeft corona Limburg hard en onevenredig hard geraakt. Ook nu weer. Hoe groot zijn die gaten die het virus slaat in die sterke saamhorigheid. In die unieke netwerksamenleving met al

die verenigingen, clubs en gezelschappen. Het gaat in ieder geval mijn volle aandacht krijgen. Ja natuurlijk had ik vandaag op mijn eerste dag veel meer mensen willen ontmoeten, maar ik ga de komende tijd zeker gebruiken om coronaproof zoveel mogelijk contacten te leggen. Vooral ook buiten het Gouvernement. Met mij komt het dus wel goed. Veel meer zorgen maak ik mij bijvoorbeeld over de zorg, de jongeren, de cultuur, de kleine ondernemer. Want de zorg, en ik zie dat van dichtbij en ik hoor ze ook de verhalen van verpleegkundigen en andere zorgverleners die dagelijks de druk voelen toenemen. Of zelfs het bijltje erbij neergooien omdat de waardering verdampst. Hoe het klappen voor plaatsmaakt voor het krijgen van klappen. Klappen waar ook andere hulpverleners zoals brandweer en politie mee te maken hebben gekregen. En de jongeren, ik besef maar al te goed dat jongeren de jaren missen die ze nodig hebben om hun eigen leven buiten het gezin te ontdekken. En iedereen die die jaren al achter de rug heeft weet hoe belangrijk die tijd is voor je eigen ontwikkeling en voor het sluiten van vriendschappen voor het leven. Dan de cultuur. De cultuur die we ook zo hard nodig hebben om mensen samen te brengen, spiegels voor te houden en denkpatronen te doorbreken. Ik vind de Limburgse cultuursector voor zover ik die al ken bijzonder sterk en creatief. Deze sector hebben we straks ook hard nodig om weer uit onze bubbels te kruipen. Net zoals ik me zorgen maak over die vele kleine ondernemers die met de golven van open en dicht van de samenleving telkens weer hun zaak en levenswerk zien wankelen. Het kan niet anders dan dat het een zware wissel trekt op je veerkracht, je energie en je spaargeld. Genoeg te doen, dus waarbij ik geloof in de kracht van samen aanpakken in Limburg en samen met Den Haag. En daar ga ik me stevig voor inzetten. En bovenop die ellende van corona kwam ook de watersnoodramp. Al dat water dat letterlijk je leven, je huis en haard en je brood overspoelt. Zo snel als het water kwam, zo lang duurt het om weer veilig thuis te voelen. Maar hoe kwam Limburg in beweging? En hier moet ik mijn voorganger Johan Remkes ook een groot compliment voor geven. Snel en in eendrachtige samenwerking met Den Haag lag er een schaderegeling op tafel. En net zo snel legde Limburg in Den Haag een voorstel neer voor het maatregelenpakket van € 1,2 miljard dat Limburg moet behoeden nog een keer zo overspoeld te worden. Waarbij we natuurlijk, zoals al gezegd, alert moeten blijven op de uitvoering van de schadeafhandeling en het maatregelenpakket. Ook daar ik mij zeer zeker samen met GS sterk voor maken. En ertussenin verdween hier in het Gouvernement dus het voltallige bestuur. Ik weet dat dit pijn heeft gedaan en nog doet. Bestuurders, politici, ambtenaren, niemand is dit in de koude kleren gaan zitten. Zeker omdat niemand, geen enkele Limburger, een deuk in het imago van Limburg wil zien. En toch waak ik ervoor om dit een bestuurscrisis te noemen. In mijn ogen is het vooral een vertrouwenscrisis en is het ook zeker geen exclusief Limburgs probleem. We leven in een veranderende tijd en dat vraagt om een net zo veranderende politiek. We veranderen de politiek waarin we samen ook opnieuw moeten bouwen aan vertrouwen. Zo'n nieuwe politiek vraagt om eerlijkheid, openheid en transparantie en om belangstelling en respect naar de ander. En hier in Limburg kunnen we zo'n nieuwe start maken op basis van dat vertrouwen. Niet alleen in vertrouwen van bestuurders, maar vooral ook in vertrouwen in elkaar. En wat mij betreft is daarbij het vertrekpunt de titel van een populair boek van Rutger Bregman: 'De meeste mensen deugen'. Maar begrijp me niet verkeerd, dit betekent zeker niet dat je niet kritisch moet zijn. Integendeel, kritisch zijn moet zelfs maar wel op basis van vertrouwen dat we hier allemaal stuk voor stuk zitten om Limburg en de Limburgers vooruit te helpen. Laten we hier samen het goede voorbeeld geven hoe je ondanks andere standpunten samen toch tot iets beters kan komen. Samen oplossingen zoekt die samen beter uitpakken voor iedereen want dat is, en ik zei het al met zoveel woorden, waar de politiek echt om draait.

Dus ja beste mensen, Limburg heeft heel wat voor haar kiezen gehad. Maar zeker de vertrouwenscrisis is, zoals ik al zei, geen exclusief Limburgs probleem. In heel Nederland hebben we

te maken met slinkend vertrouwen in de overheid door bijvoorbeeld zo'n toeslagenaffaire waar juist wantrouwen aan de basis lag. Maar ook door verharding in het politieke debat. En dit terwijl de burgers worstelen met vragen als hoe krijg ik nog een betaalbaar dak boven mijn hoofd? Zijn we niet te laat met het klimaat? Hoe krijgen we die stikstof onder controle en hoe moet het met mijn agrarisch bedrijf? En help, hoe zelfredzaam moet ik eigenlijk zijn? En hoe kom ik deze maand weer rond? Zo kan ik nog veel meer vragen opnoemen waar burgers een antwoord op willen krijgen en ook op moeten krijgen. Zonder die antwoorden en oplossingen worden mensen onzeker en wantrouwend. We roepen in Nederland al een tijdje dat we voor het oplossen van al deze problemen een nieuwe bestuurscultuur nodig hebben. Zelf ben ik wel gecharmeerd van het recept van Kim Putters, directeur van het Sociaal en Cultureel planbureau, die dat onlangs gaf. Hij spreekt meer van een inlevende overheid die het leven van mensen als uitgangspunt neemt en niet het beleidsveld. En daarvoor in continue dialoog blijft met de mensen of zoals hij het zelf zegt, en ik citeer hem: 'Het gaat om een sociaal contract waarbinnen beleid problemen van en met burgers oplost. Dan bepalen mensen vervolgens zelf wel of ze de overheid weer willen vertrouwen. Dat is de nieuwe bestuurscultuur.' Einde citaat. In mijn oren klinkt dat als een mooi recept dat we hier samen kunnen bereiden voor Limburg. En dan ben ik verheugd dat er een stevig startkapitaal ligt hier. Dat Limburg een mooie bruidsschat inbrengt. Een mooie bruidsschat, waarvoor ik mijn directe voorgangers Theo Bovens en Johan Remkes hartelijk voor wil bedanken. Theo die een mooi bed heeft gespreid en Johan die de kussens even flink heeft opgeschud. Beste Johan, mijn respect is groot hoe je helemaal uit Groningen weer even verlof nam van je pensioen om hier ongekend in je eentje een provincie te besturen, zorgen dat er weer een College kwam en in geheel eigen stijl spiegels voorhield en stof tot nadenken bood. Heel veel dank daarvoor. En beste Theo, in jouw decennium zorgde je samen met opeenvolgende besturen voor twee stevige agenda's. Een Economische Agenda, gebaseerd op de Rijnlandse bouw en die hechte samenwerking van onderwijs, ondernemers en overheid van maar liefst vier Brightlands Campussen die met ieder hun eigen focus op een duurzame toekomst niet alleen elkaar versterken maar ook de maakindustrie en het mkb. En de Sociale Agenda om iedereen aan het werk te krijgen. De kans te geven op een zinvol en gezond leven. En de ambitie om de eerste positief gezonde provincie van het land te worden. Twee agenda's die samen voor een Limburg tekenen waar het aantrekkelijk wonen is en blijft. Niet alleen voor de vele ouderen die er wonen maar zeker ook voor de jongeren die hier graag willen blijven en mochten ze even wegvliegen toch weer terugkeren. Deze twee agenda's zijn goud waard, zeker omdat ze een langere houdbaarheid hebben dan een volgende verkiezingsdatum. Bovendien was het een goede zet van je, Theo, om tijdens corona een denktank van knappe en betrokken koppen te vragen hoe Limburg nog sterker uit deze crisis kon herrijzen. In je laatste nieuwjaarstoespraak sprak je je hartstochtelijk uit voor dat nog betere Limburg met een nog groter zelfvertrouwen. Een zelfvertrouwen waarvoor jij onvermoeibaar de Limburgse geesten rijp maakte. Overal waar je kwam, verkondig je al jaren dat Limburg Nederland groter maakt. Aan mij de eer om dit stokje nu over te nemen. Net zoals het voor mij een hele eer is om in je voetsporen te mogen treden. Ik beloof je, ik zal goed voor haar zorgen. Beste mensen, beste Limburgers, mij is de afgelopen tijd vaak gevraagd wat voor soort Gouverneur ik ga worden. En wanneer ik vind dat mijn Gouverneurschap geslaagd zal zijn. Op die eerste vraag ben ik in deze toespraak volgens mij al genoeg aan het woord geweest want op die tweede vraag kan ik geen antwoord geven. Ik kan wel zeggen dat mijn grote voorbeeld en inspirator Martin Luther King is en geheel in zijn geest wat mijn dromen voor Limburg zijn. Zo droom ik van een Limburg waarin we ook hier in het Limburgs Parlement op basis van vertrouwen naar elkaar luisteren en elkaar versterken. Waarin we beleid niet alleen met het hoofd maken, maar ook met het hart. En waarin we nu kans grijpen om ook aan de rest van het land te laten zien hoe het kan. Limburg ligt vele meters hoger dan Den Haag, letterlijk moeten

ze al naar ons opkijken. Laat ze dat straks figuurlijk ook doen. En net zo goed droom ik van het Limburg waarin we blijven bouwen aan een duurzaam, gezond en energiek Limburg. Een duurzaam, gezond en energiek Limburg waar economische en sociale agenda's hand in hand gaan om het leven van alle Limburgers beter te maken en voor alle Einsteins onder ons. Maar ook en vooral voor wie de broodnodige en behendige handen heeft om onze samenleving elke dag draaiende te houden. En voor onze zorg- en hulpverleners, waarvan zeker nu in coronatijd blijkt hoe onmisbaar ze zijn en voor diegene die juist nu een hand in de rug nodig heeft. Bij zo'n beter Limburg heeft iedereen kans op een goed leven ongeacht waar in Limburg of erbuiten je wieg ook heeft gestaan. Ik droom van een Limburg waarin de hechte netwerken blijven, maar wel meegroeien met de samenleving. Dat zijn netwerken die mensen opnemen en niet uitsluiten. Theo heb ik weleens horen zeggen: 'Geef elke nieuwkomer een klarinet of trompet en zie hoe snel ze integreren.' Nou deze nieuwkomer speelt gelukkig al een beetje saxofoon, dus dat zit al wel goed maar het is natuurlijk een metafoor. Een metafoor voor de sleutel die elke nieuwe Limburger nodig heeft om een van ons te worden. In mijn droom-Limburg krijgt iedereen die sleutel. Beste mensen ik begon al met te zeggen dat ik niet de eerste Brabander ben die dit ambt mag bekleden, wel ben ik de eerste met een tomaatode achtergrond. Ja, ik ben een Brabander en dat zal ik niet veranderen, maar wel als nieuwe Limburger onder alle Limburgers. Limburgers die ik de oren van het hoofd zal vragen, want zo zit ik in elkaar. Ik wil van ze horen wat ze blij maakt, verdrietig maakt en hoe ze denken hoe het beter kan qua oplossingen maar vooral ook waar de kansen liggen.

En natuurlijk wil ik ook horen wat hun dromen zijn, hun ambities en wat ze nodig hebben om die waar te maken. En ja, ik heb een tomaatode achtergrond maar maakt u zich geen zorgen. Als Gouverneur ben ik van alle kleuren, alle kleuren van de regenboog en sta ik boven alle partijen. Bovendien, als Gouverneur maak ik geen beleid, dat doet het College van Gedeputeerde Staten met als baas de Provinciale Staten hier in de zaal: het Limburgs Parlement. Tot slot voorzitter, mijn roots, mijn omgeving hebben mij gevormd, tot de mens gemaakt wie ik nu ben. En daartoe behoren mijn ouders, mijn broers, mijn zus en vooral ook mijn twee geweldige lieve, mooie dochters met hun geweldige partners. En mijn twee schatten van kleinkinderen en natuurlijk mijn eerste en mijn echte liefde Aimée met wie ik al 35 jaar lief en leed deel en die mij nu de gelegenheid geeft mijn leven ook met Limburg te delen. Lieve Aimée, bijzonder veel dank daarvoor want het is ook spannend wat na het onderwijs, na de politiek nu het Gouverneurschap ons leven gaat brengen. In ieder geval een verhuizing naar de Limburgse kant van de Maas. Ja beste mensen, uw nieuwe Gouverneur is in feite een luxe arbeidsmigrant, nu nog op zoek naar een huis. Maar bovenal dus ook een Gouverneur die het liefst tussen alle Limburgers staat maar boven alle partijen en boven de regio's. De Gouverneur staat te popelen om samen met u in vertrouwen verder te bouwen aan wat toch de allermooiste provincie van het land is. Us sjoen Limburg. Dank jullie wel.

De vicevoorzitter: Us sjoen Limburg, daarmee eindigde u uw toespraak en dat is ook de basis voor ons Limburgs volkslied. Ik neem aan dat u alvast geoefend heeft. We kunnen het niet toetsen helaas, we gaan het dadelijk wel op het scherm laten zien. Het wordt gezongen maar de coronamaatregelen laten het niet toe dat we het met elkaar uit volle borst gaan meezingen. Dus ik wil u verzoeken vooral in uw hart te zingen zoals we dit iedere dag als Limburgers in gezamenlijkheid willen uitdragen en zodra het momentum komt dat het weer kan en mag zullen we kijken wat de repetities hebben opgeleverd. Voor nu wil ik u vragen inderdaad om voor zover als mogelijk te gaan staan en uw blik weer op het scherm te werpen.

'Limburg mijn Vaderland' wordt afgespeeld.

4 Sluiting

De vicevoorzitter: Je zult er maar wonen, of bijna. Dames en heren wij zijn hiermee aan het einde gekomen van deze buitengewone vergadering waarin we afscheid hebben genomen van oud-Gouverneur Remkes en waarin we onze nieuwe Gouverneur Emiel Roemer hebben geïnstalleerd. Helaas laten de omstandigheden het niet toe om de Gouverneur en zijn echtgenote persoonlijk te feliciteren en is achteraf geen gelegenheid voor een receptie. Ik zou de bodes willen verzoeken om de Gouverneur en zijn echtgenote wederom via de grote deuren naar buiten te geleiden en ik zou u willen vragen om te gaan staan en dat te doen onder luid applaus. Daarmee sluit ik de vergadering en wens ik u allen wel thuis.

(Einde van de vergadering om 20.14 uur)

De notulen van de vergadering van 1 december 2021 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 18 februari 2022

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, griffier

Dhr. E.G.M. Roemer, voorzitter